

Fig.35. Landsbyplan 1:10000, målt 1804. Nye ud-
styknings medtaget til 1856. - Map of the village
1804.

ther's drawings consisted when demolished in
1882 of Romanesque chancel and nave with a
porch in the south and a late Gothic tower in

the west, the upper part of which was de-
molished c. 1690 and replaced by a ridge turret.
The Romanesque structure was built of granite
ashlar on a chamfered base. In and around the
new church five Romanesque lintels and two
moulded string courses are preserved. The lat-
ter were originally in the chancel arch.

A certain amount of furniture from the de-
molished church was transferred to the new
one in 1882, but without having an actual
function. This is true of the altarpiece from
1637, donated by a parish priest and his wife,
the pewends from 1688 and the crucifix from
about the same time. Some items in use are the
chalice from 1727, the altar candlesticks from
1675-1700 and the Romanesque baptismal font
which corresponds exactly to the one in Beder,
and also the votive ship, a frigate from c. 1750.
The rest of the furniture has more recently
replaced that from 1882. - A priest's sepulchral
tablet from c. 1682, with a portrait painting, is
a copy of a bishop's sepulchral tablet in Århus
cathedral (p. 708, no. 17); the painting has
parallels in the same place as well as in the
Church of Our Lady in Århus (p. 710ff. and
1210). Two Romanesque tombstones are pre-
served.

SKÅDE KIRKE

NING HERRED

Kirken i Skåde bakker, kaldet *Frederikskirken*
efter daværende kronprins Frederik (IX), er op-
ført under den tyske besættelse 1942-44 af arki-
tekt Harald Lønborg-Jensen med den typiske
østdanske landsbykirke som forbillede. Den
hvidkalkede og teglhængte bygning består af
apsis, kor og skib samt et kraftigt tårn i vest
med våbenhus ved sydsiden. Gavlene er kam-
takkede med blændingsdekorationer på tårn og
våbenhus. Det indre dækkes af krydshvælv,
apsiden af et halvkuppelhvælv. Ved korets
nordside er 1967 tilføjet et sakristi med halvtag

og ved tårnets nordside opførtes endnu et vå-
benhus med dåbsventeværelse, mage til det ved
sydsiden (arkitekterne Aksel Skov og Aage
Kristensen).¹ - Skåde sogn udskiltes af Holme
som et selvstændigt sogn og pastorat 1949.

Også *inventaret* efterligner de gamle lands-
bykirkers og er i hovedsagen udført i renæssan-
cestil. Altertavlens maleri er af Wilfred Glud
(1872-1946). Granitdøbefonten er i nyromansk
stil.

**Dåbsfadet* (fig. 2), 1687, er af tin, udført af
Århus-kandestøberen Hans Nielsen Gotlæn-

Fig. 1-2. *Dåbsfad af tin, med detalje af randen, udført 1687 af Hans Nielsen Gotlænder i Århus til Holme kirke (s. 2215). NE fot. 1981. - Pewter baptismal dish with detail of rim, made 1687 by Hans Nielsen Gotlænder in Århus for Holme church.

der, der har leveret et ganske tilsvarende fad til Brabrand kirke (s. 1534); ligesom dette er det skænket af Marselisborgs ejere, patroner for Holme kirke, hvorfra fadet senere er bortkommet.

Fadet, der er 45 cm i tv. og ca. 4,5 cm dybt, er helt dækket af en graveret udsmykning. På den 9 cm brede rand ses et stort, kronet Marselis-våben, med løver som skjoldholdere og flankeret af giverindskrift og årstal: »Constantin von Marselis 16 - Sophia Ellisa-bet(!) Carisivs 87«. Hertil slutter sig en ranke med frugter og blomster, der - diametralt modstillet våbenet - omfatter C-bøjler med fugle på hver side af kandestøberens mærke med initialerne »H N [S]« i kronebåndet over rose, kvalitetsmærket for næstfineste tin (fig. 1). Under ranken en toliniet, versificeret indskrift som i Brabrand: »Et døbe fad af tin foræris Hollem kiercke. Gvd lad dit naade bad hos alle døbte vircke / At fødis og dødis er alles vor lycke, men fødis og døbis er christenheds smykke«. I bundfeltet en naiv gengivelse af Jesu dåb som i Brabrand og omgivet af samme bladranke og indskrift: »Os bør retferdighed at fylde, som andre skal til himlen hylde«. Fadets kant let ombøjet, muligvis en nyere forstærk-

ning; ny øsken under randen til ophængning. Midt under bunden drejede, koncentriske linier; her desuden graveret skriveskrift: »Generhvervet og skænket til Frederikskirken i Holme Sogn af Gudrun og Ludvig Wohlert d. 15. Juli 1944«.²

Et **sølvbæger* fra 1689, udført af Lauritz Christensen Wild, Århus, er antagelig en gave til kirken. Det har en ofte anvendt form og dekoration: konisk, 11 cm højt, med let udadsvajet mundingsrand over to profilstave. Siden er matpunslet med et glat bånd foroven og forneden, og midtpå findes tillige et glat ovalfelt, afgrænset af dobbelte linier og indsluttende en bladkrans med sløjfe. Her indenfor er graveret ejerinitialer, med store skønskriftsbogstaver: »A.L.D.« over »1689«. På mundingbåndet: »A.F.S.H. - K. I. D. T.« Under bunden guld-smedens stempel (Bøje II, 1982, nr. 5854). Bægeret anvendes som blomstervase på prædike-stolen ved særlige lejligheder.

¹ MeddÅSt. 1968, s. 46f.

² Erhvervet på auktionen 1944 efter filmproducenten Ole Olesen; jfr. Sct. Pauls sogns kirkeblad 15. febr. - 15. apr. 1981. Venligst oplyst af bogtrykker Jørn Seiersen, Århus.